

Dosarul nr.2ra-1959/16

Instanța de fond: Judecătoria Ungheni – Lilia Dașchivici
Instanța de apel: CA Bălți – E. Ababei, G. Polivenco, A. Garbuz

Î N C H E I E R E

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

În componență:
Președintele ședinței

Svetlana Filincova,

Judecători

Dumitru Mardari, Maria Ghervas

examinînd chestiunea referitoare la admisibilitatea recursul declarat de către avocatul Casian Tamara, în interesele Olgăi Morcov în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către ÎI „Grigore Morcov” împotriva Olgăi Morcov privind constituirea dreptului de suprafață,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 22 martie 2016,

C O N S T A T Ă :

La 13 mai 2014 ÎI „Grigore Morcov” s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Olgăi Morcov privind constituirea dreptului de suprafață ÎI „Grigore Morcov” asupra terenului cu suprafață de 50 m.p. pe care este amplasată anexa comercială, situată pe adresa or. Ungheni, str. Vasile Alexandri nr. 13. (f.d. 5-6, vol. I)

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că în anul 1976 Morcov Grigore a încheiat căsătoria cu Morcov Olga. Împreună s-au stabilit cu traiul pe adresa or. Ungheni, str. Vasile Alexandri nr. 13. În anul 1995 Morcov Grigore a fondat ÎI „Grigore Morcov” cu diverse genuri de activitate economică. Întreprinderea a fost înregistrată la 30 ianuarie 1995. Activitatea economică a întreprinderii se desfășoară în fața casei, într-o gheretă din lemn cu amenajarea terenului cu suprafața de 50 m.p. din fața casei.

A susținut că, activitatea economică a ÎI „Grigore Morcov” se desfășoară absolut legal cu respectarea exigențelor legale impuse pe perioada respectivă. S-a eliberat certificatul de înregistrare a întreprinderii, schema spațiului comercial

(terasei) situat în or. Ungheni, str. V. Alexandri, nr. 13, în care era delimitat spațiul locativ de spațiul comercial. Din motiv că în condițiile create nu era posibilă desfășurarea anumitor genuri de activitate, cum ar fi activitatea farmaceutică, la 27.10.1998 s-a adresat către Primăria or. Ungheni pentru a-i permite extinderea construcției comerciale existente (gheretei) și a-i elibera certificat de urbanism de proiectare și autorizație de construire a unui spațiu comercial cu suprafața de 50 m.p. în fața casei locative amplasată în or. Ungheni, str. V. Alexandri, nr. 13.

La 11 noiembrie 1999 i-a fost eliberat certificatul de urbanism prin care a fost stabilit folosința ulterioară a imobilului – spațiul comercial. S-a indicat că, extinderea spațiului comercial a fost coordonat cu organele competente (arhitectură, inspecția antiincendiară, centrul medicină preventivă). De asemenea, a fost întocmită o schiță de extindere a spațiului comercial al punctului farmaceutic amplasat pe str. V. Alexandri nr. 13, or. Ungheni, care a fost vizată de serviciile menționate.

În baza certificatului de urbanism, a schiței de extindere a spațiului comercial al punctului farmaceutic amplasat pe str. V. Alexandri, nr. 13 și a altor documente, la 06.04.2000 s-a eliberat autorizația de construire care a permis reconstruirea anexei comerciale, cu impunerea unei singure condiții – respectarea aliniamentului străzii V. Alexandri.

În anul 2005 căsătoria între Grigore Morcov și Olga Morcov a fost desfăcută, iar ÎI „Grigore Morcov” a continuat să activeze în același spațiu comercial.

La 10 decembrie 2009 Morcov Olga s-a adresat cu o cerere în instanța de judecată, prin care a solicitat anularea certificatului de urbanism din 02.11.1999. Prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Bălți din 04.08.2011 acțiunea Olgăi Morcov a fost respinsă. Astfel, fiindcă certificatul de urbanism și autorizația de construcție sunt legale, chiar în lipsa procesului-verbal de recepție finală, se consideră proprietar al construcției. În scopul exploatării construcției care a fost edificată de el în timpul căsătoriei cu Morcov Olga și care le aparține cu drept de proprietate, deși în prezent sunt divorțați, consideră că este îndreptățit de a cere instituirea dreptului de suprafață asupra terenului pe care este amplasată construcția comercială construită de ÎI „Grigore Morgov”.

A menționat că în rezultatul constituirii suprafeței se obligă de a plăti o redevență proprietarului terenului în mărime egală cu chiria stabilită pe piață. În scopul stabilirii mărimii redevenței s-a adresat către Primăria or. Ungheni, care la 09.04.2014 i-a eliberat informația, prin care a fost calculată în mărime de 29 lei m.p. anual, sumă pe care este de acord să o achite.

Astfel, reclamantul a solicitat constituirea dreptului de suprafață ÎI „Grigore Morcov”, asupra terenului cu suprafața de 50 m.p., pe care este amplasată anexa comercială, situată pe adresa or. Ungheni, str. Vasile Alexandri, nr. 13.

Prin hotărârea Judecătorei Ungheni din 08 decembrie 2016 acțiunea ÎI „Grigore Morcov” a fost respinsă. S-a încasat de la ÎI ”Grigore Morcov” în beneficiul Olgăi Morcov cheltuielile de judecată, care constau din asistența juridică în mărime de 5400 lei. (f.d. 198, 202-204, vol. I)

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 29 decembrie 2015 ÎI ”Grigore Morcov” a contestat-o cu apel. (f.d. 207, vol.I)

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 22 martie 2016 s-a admis apelul declarat de către ÎI ”Grigore Morcov”. S-a casat parțial hotărîrea Judecătorei Ungheni din 08 decembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărîre, prin care pretenția Olgăi Morcov privind încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică în sumă de 5400 lei s-a respins ca fiind neîntemeiată. În rest hotărîrea primei instanțe s-a menținut. (f.d. 236-242, vol. I)

În motivarea soluției sale instanța de apel a reținut că ÎI „Grigore Morcov” a solicitat constituirea dreptului de suprafață asupra terenului cu suprafața de 50 m.p., pe care este amplasată anexa comercială situată pe adresa or. Ungheni, str. Vasile Alexandri, nr. 13. Dar, conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, proprietarul bunului imobil cu nr. cadastral 9201106089, 9201106089.01 din or. Ungheni, str. V. Alecsandri nr. 13 este Morcov Olga, fapt constatat și prin Decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2014, care a fost menținută prin Decizia Colegiului civil al Curții Supreme de Justiție din 03 septembrie 2014.

Astfel, instanța de apel cît și instanța de fond au ajuns la concluzia că acțiunea lui ÎI „Morcov Grigore” este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, or, conform art. 444 alin. (1) CC, dreptul de suprafață se naște în temeiul unui act juridic sau a unei dispoziții legale, fiind opozabil terților din momentul înscrierii în registrul bunurilor imobile. În acest sens, s-a reținut că un act juridic nu este prezentat și anexat în cazul dat, ce ar permite lui Morcov Grigore constituirea dreptului de suprafață. Iar autorizația de construcție nr. 6 din 06.04.2000 a Primăriei or. Ungheni, la care face referire Morcov Grigore, nu constituie dispoziție legală pentru suprafață.

Cît privește, cerința Olgăi Morcov privind încasarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 5400 lei, instanța de apel a reținut că înscrisul „Chitanța” eliberată de ÎI „Casian Tamara” la data de 30 mai 2014 contravine Instrucțiunii privind completarea formularului „Bon de plată” și operarea modificărilor în aceasta, aprobată prin ordinul comun al Departamentului Analize Statistice și Sociologice nr. 29 din 12 aprilie 2000 și Ministerul Finanțelor nr. 46 din 17 aprilie 2000, care prevede că bonul de plată face parte din nomenclatorul formularelor tipizate de documente primare cu regim special, prevăzute cu semne de protecție, serie și număr, aprobat prin ordinul comun al Departamentului Statisticii și Ministerului Finanțelor al RM. Instrucțiunile respective se resfrîng și asupra activității financiare a avocatului.

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 27 iunie 2016 avocatul Casian Tamara a declarat în interesul Olgăi Morcov recurs, invocînd că instanța de apel la emiterea deciziei a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material și normele de drept procedural.

A invocat, că nu este de acord cu soluția instanței de apel, prin care s-a respins pretenția Olgăi Morcov privind încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 5400 lei pe motiv că înscrisul „chitanța” contravine Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 46 din 17.04.2000, or, Instrucțiunile privind completarea formularului „Bon de plată” și operarea modificărilor în acesta nu se resfrîng asupra activității avocatului, deoarece el nu are statut de agent economic.

Consideră că, au fost îndeplinite toate condițiile, pentru a face dovada cheltuielilor pentru asistența juridică, prezentând chitanța de încasare a onorariului de către avocat de la persoana fizică Morcov Olga și raportul privind activitatea avocatului la litigiul dat. Relevanță pentru prezenta pricină prin prizma dispozițiilor art. 96 alin. (1) CPC o are înscrisul prin care confirmă caracterul real al cheltuielilor suportate de Morcov Olga, or, invocarea încălcării de către avocat a legislației fiscale vizează relațiile avocatului cu organul fiscal, care nu sunt opozabile apelantului Morcov Grigore.

La 12 august 2016 ÎI „Grigore Morcov” a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil, fiind depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 CPC. (f.d. 8-9, vol. II)

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 22 martie 2016 și a fost recepționată de reprezentantul recurenteii la 11 mai 2016, fapt confirmat prin mențiunea de pe coperta dosarului. Cererea de recurs depusă la 27 iunie 2016 confirmă exercitarea dreptului de atac în termen. (f.d. 13, vol. II)

Analizând materialele dosarului prin prisma temeiurilor invocate în cererea de recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că recursul declarat de reprezentantul Olgăi Morcov, avocatul Casian Tamara nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (1) CPC părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Reprezentantul recurenteii a invocat în recursul său că instanța de apel în mod eronat a aplicat normele de drept procedural.

În speță, Colegiul menționează că recursul în cauză conține obiecțiile de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Conform jurisprudenței CEDO recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere. La fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri. În recursul declarat de către avocatul Casian Tamara în interesele Olgăi Morcov, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admitere a acestora, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, așa cum formal invocă reprezentantul recurenteii și respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai

asupra problemelor de drept, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) CPC au caracter de concretizare a motivului de recurs, determinând cazurile concrete în prezența cărora se consideră că normele de drept material și procedural au fost încălcate sau eronat aplicate, astfel că recursul exercitat conform secțiunii a 2-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Alin. (4) al aceluiaș articol stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, călăuzindu-se de art. 440 CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume la lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În legătură cu cele constatate, examinând argumentele cererii de recurs prin prisma normelor legale ce reglementează relațiile dintre părți, ținând cont de actele anexate la dosar, se constată că recursul înaintat de avocatul Casian Tamara, în interesele Olgăi Morcov împotriva deciziei instanței de apel nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 CPC completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de avocatul Casian Tamara, în interesele Olgăi Morcov împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 22 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către ÎI „Grigore Morcov” împotriva Olgăi Morcov privind constituirea dreptului de suprafață.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului

Svetlana Filincova

Judecători

Dumitru Mardari

Maria Ghervas